

INFRAȚIUNEA DE PROXENETISM

Dan FURCULIȚA

CZU: 343.545:343(478)(094)

dan.furculita.99@gmail.com

Over the years, a series of statistics that indicate the extent of the prostitution and pimping phenomena development have been compiled, as well as various social and legal tools for combating and reducing it. In the Republic of Moldova, the phenomenon of pimping has significantly increased in recent decades, representing a reflection of broader socio-economic challenges. Although pimping may seem like a straightforward crime, in practice, situations that arise create confusion, thus leading to the pronouncement of controversial and incorrect judgments. The legal framework presents several challenges to the competent authorities in accurately qualifying acts of practicing prostitution, pimping, and holding the perpetrator criminally accountable.

În ordinea juridică națională, proxenetismul este inclus în norma art. 220 din Capitolul VIII Partea Specială CP al RM– ***Infrațțiuni contra sănătății publice și conviețuirii sociale.***

Aceasta este prezentată într-o variantă-tip și în două variante agravante.

Astfel, varianta-tip a infrațunii în cauză o regăsim în alin. (1) al acestui articol, exprimându-se în „*îndemnul sau determinarea la prostituție ori înlesnirea practicării prostituției, ori în tragerea de foloase de pe urma practicării prostituției de către o altă persoană, dacă fapta nu întâlnește elementele traficului de ființe umane.*”

Potrivit legii penale autohtone, răspunderea pentru proxenetism se poate agrava în condițiile prevăzute de alin. (2) art.220 CP al RM, atunci când acțiunile sunt săvârșite: a) asupra a două sau mai multor persoane; b) asupra unei femei gravide; c) de două sau mai multe persoane; d) de o persoană publică, de o persoană cu funcție de răspundere, de o persoană cu funcție de demnitate publică, de o persoană publică străină sau de un funcționar internațional, precum și în condițiile alin. (3) al aceluiași articol, atunci când acțiunile sunt săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală [1].

Obiectul juridic special al infrațunii de proxenetism îl formează relațiile sociale cu privire la moralitatea și neaservirea actelor sexuale.

Latura obiectivă a infrațunii de proxenetism constă în fapta prejudiciabilă care se exprimă în acțiune. Acțiunea în cauză se prezintă în careva modalități cu caracter alternativ cum ar fi: -îndemnul la prostituție; -determinarea la prostituție; - înlesnirea practicării prostituției; -tragerea de foloase de pe urma practicării prostituției de către o altă persoană.

Prin „***Îndemn la prostituție***”, se înțelege stimularea interesului unei alte persoane pentru ca aceasta să practice prostituția, acest îndemn este direcționat fie unei singure

persoane, fie mai multor persoane concrete. Un exemplu clasic ar fi „promisiunea unei vieți mai ușoare”.

Prin „**determinarea la prostituție**” se înțelege întreprinderea unor eforturi de natură a influența o persoană să practice prostituția.

În literatura de specialitate există diverse opinii privind semnificația expresiei de „**determinarea la prostituție**”, conform viziunii unor autori, „**determinarea la prostituție**” se referă la acțiunile făptuitorului, care pot include și elemente de violență, dar care lasă persoanei în cauză libertatea de a decide dacă va practica sau nu prostituția. Pe de altă parte, alți autori susțin că „**determinarea la prostituție**” implică forțarea sau constrângerea persoanei să practice prostituția împotriva voinței sale.

Prin „**înlesnirea practicării prostituției**” se are în vedere ajutorul acordat unei persoane să practice prostituția (de exemplu, prin punerea la dispoziție a locuinței, prin finanțarea organizării unui local unde se va practica prostituția etc.)

Prin „**tragerea de foloase de pe urma practicării prostituției de către o altă persoană**” se înțelege fapta care constă în obținerea de profituri sau a oricăror avantaje patrimoniale sau nepatrimoniale de orice fel din practicarea prostituției de către o altă persoană, care trebuie să cunoască proveniența lor.

Latura subiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 220 CP al RM se caracterizează prin intenție directă, motivele infracțiunii examinate se concentrează de cele mai dese ori în interesul material.

Subiectul infracțiunii de proxenetism este persoana fizică responsabilă care la momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 16 ani.

Infracțiunea de proxenetism determină apariția unui șir de controverse și neclarități, ce necesită a fi perfecționate în ceea ce vizează cadrulul legislativ. Una din elementele ce denotă existența unei dispute în acest sens este **victima** infracțiunii de proxenetism.

Unii autori, consideră că infracțiunea de proxenetism are victimă deoarece într-o oarecare măsură se află sub influența și manipularea proxenetului, în timp ce altă categorie de autori, și profesioniști consideră că infracțiunea data nu are victimă, deoarece acțiunile persoanei ce practică prostituția sunt libere, și nu sunt puse sub presiune sau constrângere din partea făptuitorului, consimțământul acesteia fiind unul ferm și bine determinat.

Este important să analizăm critic această poziție de victimă, având în vedere că persoana implicată în prostituție alege în mod voluntar această activitate și nu este forțată de proxenet.

Dacă e să vorbim din punct de vedere doctrinar atunci desprindem că **victima** infracțiunii de proxenetism prevăzute la art.220 CP RM poate fi oricare persoană, de sex feminin sau masculin. De regulă, particularitățile victimei nu au importanță la calificare.

O altă problemă, care am identificat-o se reflectă în limitele calificării infracțiunii de proxenetism, ce ia forma traficului de ființe umane sau traficului de copii. Suntem în prezența proxenetismului ori de câte ori există consimțământul persoanei, care se realizează printr-o înțelegere.

Însă în situația minorilor, chiar dacă aceștia își oferă consimțământul de a practica prostituția, se consideră acesta ca fiind viciat din cauza vulnerabilității determinate de vârsta fragedă a acestora, ceea ce denotă incapacitatea lor de a lua decizii raționale, nu avem în vedere că este o problemă de ordin psihologic, ci cauza este vârsta în care persoana nu își dă seama de consecințele care pot surveni de pe urma practicării acestui gen de activitate.

În acest sens observăm că articolul 220 din legislația actuală nu include dispoziții specifice privind cazurile în care un minor este îndemnat, determinat sau ajutat să se angajeze în prostituție. *Aceste activități intră automat sub incidența articolului 206, referitor la traficul de copii, sau pot fi încadrate conform articolului 208, care se referă la atragerea minorilor în activități criminale sau la determinarea lor de a comite fapte imorale.*

Este important de menționat că analiza de drept comparat a relevat că în majoritatea statelor în norma incriminatoare ale faptelor de proxenetism există o variantă agravantă sau articol distinct, care stipulează că aceleași acțiuni, sunt săvârșite cu implicarea unui minor sau față de un minor, și sunt tratate cu o gravitate sporită.

Mai mult decât atât, în legislația penală a unor state, pe lângă articolele privind proxenetismul, există prevederi distincte referitoare la proxenetismul infantil. Acest lucru indică faptul că legiuitorii străini acordă o atenție deosebită victimelor minore, recunoscând astfel că minorii pot fi victime ale proxenetismului, aspect care, lipsește în legislația penală a Republicii Moldova.

Reliefăm că legiuitorul moldav prin prisma prevederilor art. 174 care ne vorbește despre „actul sexual cu o persoană care nu a împlinit vârsta de 16 ani”, oferă o recunoaștere a unei forme de libertate sexuală pentru minorii de 16 ani. Această prevedere sugerează că, dintr-o perspectivă logică, dacă relațiile sexuale consimțite sunt permise începând cu vârsta de 16 ani, atunci și victima proxenetismului ar putea fi o persoană care a împlinit această vârstă, în condițiile în care a fost determinată să practice prostituția și ulterior și-a dat acordul pentru asta.

Această interpretare ridică întrebări importante privind protecția minorilor în contextul proxenetismului și al prostituției. Legislația trebuie să echilibreze recunoașterea autonomiei sexuale a minorilor de o anumită vârstă cu nevoia de a-i proteja de exploatarea sexuală și de riscurile asociate proxenetismului. Este esențial să se stabilească clar în ce măsură consimțământul unui minor poate fi considerat valabil.

Referințe:

1. *Codul Penal al Republicii Moldova*. Nr.985-XV din 18.04.2002, în vigoare de la 12.06.2003. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 13.09.2002, nr.128-129/1012

Recomandat

Mihaela BOTNARENCO, dr. în drept, conf. univ.